

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Synergioiden vahvistaminen kansainvälisissä ympäristöprosesseissa

Tita Korvenoja
YM

Kansainvälisen ympäristöyhteistyön syntyhistoriaa

1972

Rooman klubi: Kasvun rajat -raportti

Tukholman ympäristökongressi: UNEPin perustaminen

1987

Brundtlandin komissio: Yhteinen tulevaisuutemme –raportti

1992

YK:n ympäristö- ja kehityskongressi (Earth Summit), Rio de Janeiro: Agenda 21, **kolme oikeudellisesti sitovaa Rion sopimusta** sekä metsäperiaatteet

2015

Agenda 2030 ja SDGt

Pariisin ilmastokokous

Vuoteen 2017 mennessä yli 500 kansainvälistä ympäristösopimusta!

YK:n ilmastomuutosta koskeva puitesopimus (UNFCCC)

- Puitesopimuksen voimaantulo 1994
- Kioton pöytäkirja (2005)
- Pariisin ilmastopöytäkirja (2015), 175 ratifioinut

Pariisin sopimuksen tavoitteena pitää lämpötilan nousu selvästi alle 2°C esiteolliseen aikaan verrattuna; pyrkien kohti 1,5°C sekä mm. suunnata rahavirrat kohti vähähiilistä kehitystä. Sopimus sisältää velvoitteita kaikille osapuolille.

Pariisin sopimuksessa maat asettavat omat tavoitteensa (Nationally Determined Contributions, NDC). Suomen päästövähennystavoite on EU:n 2030 ilmasto- ja energiapaketin mukainen.

Kansallinen vastuuhenkilö Outi Honkatukia/YM

YK:n biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus (UNCBD)

- Yleissopimuksen voimaantulo 1993, ratifioinut 196 valtiota
- Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirja (2003)
- Nagoyan pöytäkirja geenivarojen käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukaisesta jaosta (2014)

Päätavoitteena biologisen monimuotoisuuden **i)** suojelu ja **ii)** kestävä käyttö sekä **iii)** geenivaroista saatavien hyötyjen tasapuolinen ja oikeudenmukainen jako.

Toimeenpanon kivijalkana kansallinen biodiversiteettistrategia, toimintaohjelma vuoteen 2020 sekä sopimuksen työohjelmat. Sopimus inspiroinut tärkeän kansallisen lakipaketin (maankäyttö, rakentaminen, luonnonsuojelu, metsät, vedet).

Kansallinen vastuuhenkilö Marina von Weissenberg/YM

YK:n aavikoitumissopimus (UNCCD)

Sopimuksen voimaantulo 1996, ratifioinut 196 maata. Tavoitteena estää aavikoitumista ja hillitä kuivuuden vaikutuksia mm. kv. yhteistyöllä voimakkaasta kuivuudesta ja/tai aavikoitumisesta kärsivissä maissa.

Kehitysmaiden tulee toimia aavikoitumisen torjumiseksi, teollisuusmaiden tukea näitä pyrkimyksiä. Etusijalla Afrikan ja vähiten kehittyneet maat. Toimeenpanon kulmakivenä kansalliset toimintaohjelmat; huomioitava mm. integrointi muihin kansallisiin ohjelmiin ja strategioihin.

Agenda2030 & erityisesti tavoite 15.3 toimeenpanon veturina.

Kansalliset LDN-toimintasuunnitelmat; sopimuksen toimeenpanoa ohjaamiseksi 2018-2030 Strategic Framework.

Kansallinen vastuutaho UM, (Suvikki Silvennoinen)

Nexus-näkökulma Rion sopimuksissa

Laaja-alaisia ympäristösopimuksia, jotka vahvasti kytköksissä kestävä kehityksen päämääriin ja uuteen 2030 Agendaan ml. ruokaturva, energia.

Ilmaston muutoksen ja sen torjuntaan vaikuttavien toimien vaikutukset aavikoitumiseen ja biodiversiteetin häviämiseen

Uusiutuvien energiamuotojen hyödyntämisellä voidaan kasvihuonekaasujen vähentämisen lisäksi vähentää metsä- ja maaekosysteemien häviämistä korvaamalla biomassan käyttöä energialähteenä.

Aavikoitumisen torjunta vähentää hiilidioksidipäästöjä, maaperän köyhtymistä sekä biodiversiteetin häviämistä.

Esimerkkinä Pariisin sopimuksen kirjaukset ruokaturvasta:

Preambula:

Recognizing the fundamental priority of **safeguarding food security and ending hunger**, and the particular vulnerabilities of food production systems to the adverse impacts of climate change,

Pariisin sopimuksen tavoitteita koskevassa artiklassa 2 - Art 2.1(b)

(b) Increasing the ability to adapt to the adverse impacts of climate change and foster climate resilience and low greenhouse gas emissions development, in a manner that does not threaten **food production**;

Suomen kantojen valmistelu kv. ympäristöprosesseihin on laajapohjaista

Suomi neuvottelee osana EU:ta. Neuvottelutavoitteista sovitaan EU-koordinaatiokokouksissa. Keskeisimpiin ympäristökokouksiin EU:n neuvottelutavoitteet hyväksytään EU:n ministerineuvostossa. Kotimaassa neuvoston päätelmien valmistelu EU-asioiden komitean alaisessa ympäristöjaostossa. Eduskunnan informointi.

Lisäksi kattava kansallinen valmistelu asiantuntijatasolla: YK:n ilmastoneuvotteluihin valmistaudutaan ilmastoneuvotteluryhmä jossa mukana YM, UM, MMM, TEM, LVM, VM, VNK. Biodiversiteettisopimusneuvotteluihin valmistelut laajapohjaisessa biodiversiteettityöryhmässä, jossa kv.-asioiden alatyöryhmä

Kansainvälisen ympäristöhallinnon haasteet

Yli 500 kansainvälistä ympäristösopimusta: Oikeudellisia instrumentteja, jotka neuvoteltu toisistaan erillään. Kaikilla omat sihteeristönsä ja osapuolikokouksensa.

YK:n ympäristöohjelma UNEP: ympäristöasioiden vastuutaho ja koordinoijana YK:ssa. Normatiivinen toimija. Lisäksi lukuisia YK-ohjelmia ja järjestöjä, jotka aktiivisia ympäristöasioissa + muut toimijat.

Pirstaloitumisen haaste, miten lisätä kokonaisvaltaista lähestymistapaa ja eri toimijoiden välistä yhteistyötä kv.ympäristökysymyksissä?

Vastauksia haasteisiin: synergioiden lisääminen

- 1. YK-tason yhteistyön lisääminen** sopimusten sihteeristöpalveluissa, toimeenpanossa kentällä (One UN), tiedon tuottamisessa, rahoituksen suuntaamisessa ja maiden tukemisessa.
- 2. Kansallisten viranomaisten yhteistyön tiivistäminen** mm. raportoinnin sujuvoittaminen, kansallisen ohjauksen lisäämien synergioiden vahvistamiseksi kv. sitoumusten käytännön toimeenpanossa.
- 3. Uusien kumppanuuksien hyödyntäminen ja sidosryhmien osallistaminen:** *Business@Biodiversity, Climate Leadership Council, kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus.*

Vaikuttamisen paikkoja

- Sopimusten osapuolikokoukset ja siihen liittyvä EU-valmistelu
- YK- ja muiden kv. elinten kokoukset ja johtokuntatyö
- Puheenjohtajuudet ja vetovastuut kv. ympäristöpoliittisissa prosesseissa
- Nexus näkökulman vahvistaminen Agenda 2030 toimeenpanossa kansallisesti ja kansainvälisesti ml. vienninedistäminen

=> Suomen vaikuttamismahdollisuuksia kansainvälisesti edesauttaa toimivat yhteistyöverkostot ja hyvä hallinto.